

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

10.10.2016 № 18-1870

На № _____ від _____

Т.в.о. голови Житомирської
обласної державної адміністрації
Гундичу І.П.

10014, м. Житомир,
майдан ім. С.П. Корольова, 1

Щодо результатів аудиту
використання коштів субвенції
на придбання житла для сімей
загиблих військовослужбовців
та інвалідів, які брали участь в АТО

Шановний Ігорє Петровичу!

Рахункова палата розглянула Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів з числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції.

Згідно з пунктом 8 частини 1 статті 7 Закону України "Про Рахункову палату" надсилаємо рішення Рахункової палати від 27.09.2016 № 18-4 для відповідного реагування в частині, що стосується Житомирської облдержадміністрації.

Про результати розгляду рішення просимо поінформувати Рахункову палату.

Додаток: на 7 арк.

З повагою

Голова

Р.М. Магута

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 27 вересня 2016 року № 18-4

м. Київ

Про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів з числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів з числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Запровадження у 2015 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I - II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов (далі – субвенція), в сумі 367,7 млн грн дало змогу реалізувати права зазначеної категорії громадян на окремий вид соціального захисту – отримання житла протягом двох років. У 2015 році за рахунок субвенції поліпшено житлові умови 546 сім'ям загиблих військовослужбовців та 92 інвалідам I-II групи.

Водночас механізм управління коштами субвенції у 2015 році мав неузгодженості і правові прогалини в частині формування узагальненої інформації щодо потреби та стану забезпечення житлом сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів I-II групи, напрямів спрямування коштів субвенції, граничної площі і вартості житла, яке придбавалося.

При використанні коштів субвенції на місцях допускалися окремі факти недотримання вимог законодавства та придбання житла непридатного для проживання, формування недостовірних даних бухгалтерського обліку і

звітності за придбаним житлом, передачі житла одержувачам без попередньої передачі його в комунальну власність територіальних громад.

2. Нормативно-правове забезпечення порядку та умов надання субвенції у 2015 році за окремими позиціями було недосконалим.

Положеннями п. 3 Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I – II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2015 № 348 (далі – Порядок № 348), передбачено спрямування субвенції лише на придбання житла, що не відповідає назві зазначеного Порядку та положенням Закону України "Про Державний бюджет України на 2015 рік" у частині назви бюджетної програми і одному з її напрямів спрямування коштів – на будівництво житла. Зазначене, за наявності умов і бажання пільговика, не дозволяє фінансувати його дольову участь в будівництві житла.

Положення п. 4 Порядку № 348 щодо здійснення Мінсоцполітики розподілу субвенції між обласними бюджетами та міським бюджетом м. Києва суперечать ст. 108 Бюджетного кодексу, якою встановлено, що такий розподіл і перерозподіл має здійснювати Кабінет Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Аудитом встановлено, що Мінсоцполітики у 2015 році не забезпечило в установленому порядку погодження розподілу коштів субвенції на суму 367,7 млн грн з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету, що є недотриманням вимог ст. 108 Бюджетного кодексу України та п. 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1399-р.

3. Потребує удосконалення механізм фінансування субвенції в частині запровадження граничних показників вартості одного квадратного метра і загальної площі при придбанні квартир.

Положення Порядку № 348 передбачають здійснення Мінсоцполітики розподілу субвенції пропорційно кількості сімей військовослужбовців та інвалідів, однак не передбачають урахування показників граничної норми загальної площі (за винятком однокімнатної квартири, яка надається самотній особі) та граничної вартості 1 кв. м житла. Це негативно впливає на обґрунтованість планування і розподіл субвенції, створює умови для застосування на місцях різних підходів до придбання житла та ризику корупційних дій, неекономного використання коштів субвенції.

Зокрема, середня вартість придбання 1 кв. м житла у двокімнатній квартирі в м. Новомосковську, де місцева влада не запроваджувала обмеження вартості його придбання, коливалася від 10,3 до 16,4 тис. грн, натомість у Кривому Розі, де таке обмеження мало місце, – 6,3 - 7,2 тис. гривень.

Через відсутність граничної вартості 1 кв. м житла вартість його придбання суттєво коливалася в межах навіть одного міста, зокрема, у м. Житомирі 1 кв. м загальної площі придбаних однокімнатних квартир коштував бюджету від 10,1 до 17,1 тис. грн (різниця майже у 70 відс.), а у м. Новограді-Волинському – від 12,5 до 17,7 тис. грн (різниця у 42 відсотки).

4. Додаткового нормативно-правового вдосконалення (осучаснення) потребують норми законодавства в частині територіального розміщення житла, що придбавається, та попереднього обліку його у комунальній власності.

За результатами аудиту встановлено факти придбання житла членам сімей загиблих військовослужбовців та інвалідам за їх згодою не за місцем їх перебування на квартирному обліку, що не відповідає вимогам п. 37 Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР та Української республіканської ради професійних спілок від 11.12.1984 № 470.

У Київській області таким чином придбано 40 житлових приміщень, у Житомирській області – 31 житлове приміщення.

Київською обласною держадміністрацією з метою усунення ризиків затримки в наданні житла самостійно спрощено встановлений Житловим кодексом, прийнятим за часів УРСР, порядок надання житла сім'ям загиблих військовослужбовців та інвалідам I-II групи.

У 2015 році службою у справах дітей та сім'ї Київської обласної держадміністрації (начальник Андріяш С.П) 95 квартир на загальну суму 62,8 млн грн, придбані за рахунок субвенції за тристоронніми договорами купівлі-продажу, не були передані в комунальну власність відповідних територіальних громад (відповідно, не проведені за бухгалтерським обліком), що є недотриманням п. 11 Порядку № 348 і ст. 48 Житлового кодексу. Ці квартири передали у власність безпосередньо сім'ям загиблих або інвалідам I-II групи з числа військовослужбовців – учасників АТО. Внаслідок відчуження державного майна у спосіб, не передбачений чинними законами України, у його нових власників штучно виникли податкові зобов'язання.

5. Кабінетом Міністрів України, Мінфіном, Мінсоцполітики забезпечено фінансування бюджетної програми з надання субвенції у 2015 році в запланованих обсягах. Водночас при використанні коштів в окремих регіонах внаслідок неналежних управлінських рішень частина фінансового ресурсу залишилась невикористаною і була повернена наприкінці року до державного бюджету.

Затверджені на 2015 рік у державному бюджеті асигнування в сумі 367,7 млн грн повністю перераховані 24 обласним бюджетам і міському бюджету м. Києва, з них використано на придбання житла для сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів із числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції, 346,5 млн гривень.

Залишок неосвоєних коштів субвенції на кінець 2015 року становив 21,3 млн грн, які повернено до державного бюджету. З них 12,7 млн грн, як показали результати аудиту, не використано внаслідок неналежних управлінських рішень при їх розподілі і використанні з боку місцевих органів влади (зокрема у Дніпропетровській області – 8,4 млн грн, Чернівецькій – 3,3 млн грн, Київській області – 1,0 млн гривень), що є неефективним управлінням коштами державного бюджету.

6. В окремих випадках з боку облдержадміністрацій не забезпечено належного контролю за дотриманням розпорядниками і одержувачами коштів субвенції вимог Житлового кодексу щодо якості житла, яке надається сім'ям військовослужбовців та інвалідам. Як наслідок, придбавалося непридатне для проживання житло, відповідно, видатки коштів державного бюджету на його закупівлю не досягли поставленої мети, що призводило до їх неефективного використання.

У порушення вимог ст. 50 Житлового кодексу, якою передбачено, що жиле приміщення, яке надається громадянам для проживання, має бути благоустроєним стосовно до умов даного населеного пункту, департамент житлового господарства та інфраструктури **Львівської міської ради** (в.о. директора департаменту Нижник А.В.) виключив із технічних вимог до квартир вимоги щодо обов'язкового їх обладнання сантехнічними приладами. У результаті придбано три квартири загальною вартістю **2272,4 тис. грн**, які не відповідають вимогам щодо їх благоустрою згідно з встановленими санітарними і технічними нормами: не змонтовано мережі електро- і водопостачання та водовідведення, відсутні підвіконня, підлога, міжкімнатні двері, сантехнічні прилади тощо.

Так само в м. Деражня **Хмельницької області** сім'ї загиблого військовослужбовця у жовтні 2015 року за рахунок субвенції придбана трикімнатна квартира вартістю **406,0 тис. грн** у новобудові, яка непридатна для проживання: відсутня штукатурка стін, стяжка на підлозі, комунікації водопостачання та опалення, електромережі, міжкімнатні двері тощо. Одержану Мінсоцполітики в травні поточного року заяву пільговика з цього приводу станом на вересень 2016 року не задоволено.

7. Допускалися факти порушення порядку ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності за придбаним житлом, що свідчить про недостатній внутрішній контроль.

Так, у департаменті містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства **Житомирської облдержадміністрації** (директор Щebetов Р.О.) в порушення вимог законодавства на рахунку 141 "Капітальні інвестиції в основні засоби" станом на 01.06.2016 рахувалось **46** квартир вартістю 25,4 млн грн, які протягом жовтня-грудня 2015 року та звітного періоду 2016 року передано в комунальну власність територіальних громад. Як наслідок, до фінансової звітності форма № 1 "Баланс" були внесені

недостовірні дані та, відповідно, завищена вартість активів на відповідні звітні дати.

В управлінні праці та соціального захисту населення виконавчого комітету **Криворізької міської ради** (начальник Благун І.М.) у порушення нормативних актів вартість придбаних квартир на суму 6,7 млн грн віднесено до видатків установи без оприбуткування квартир.

8. Існуюча у Мінсоцполітики та Державній службі України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції система формування узагальненої інформації про потребу і стан забезпечення житлом сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів АТО є недієвою, такі дані є неповними, що негативно впливає на здійснення контролю за дотриманням прав цієї категорії осіб на одержання належного житла.

Мінсоцполітики через відсутність затвердженої форми збору інформації і подання її внаслідок цього відповідними органами виконавчої влади у довільній формі або неподання взагалі не володіє повною інформацією про потреби та стан забезпечення житлом зазначених категорій громадян.

Немає такої інформації і в **Державній службі України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції**, яка веде Єдиний реєстр учасників антитерористичної операції (реєстр не передбачає узагальнення інформації про інвалідів та сімей загиблих військовослужбовців, у тому числі щодо забезпечення їх житлом).

9. Затверджені в державному бюджеті на 2016 рік асигнування субвенції станом на вересень не фінансувалися, що створює ризик невиконання бюджетної програми та незабезпечення житлом відповідних категорій громадян у поточному році.

Мінсоцполітики станом на вересень підготовлено проект нового порядку та умов надання субвенції, який повинен спростити і пришвидшити процедури придбання і передачі житла у власність сім'ям загиблих військовослужбовців та інвалідів I-II групи, забезпечити більш ефективне використання коштів державного бюджету. Цей проект на час аудиту узгоджується відповідними органами виконавчої влади для подання на затвердження Уряду. Внаслідок цього проект розпорядження про затвердження розподілу субвенції на 2016 рік у сумі **300 млн грн** Міністерством Кабінету Міністрів України не подано, відповідно, фінансування поточного року не здійснювалося.

За результатами обговорення та на підставі вищевикладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів з числа

військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції затвердити.

2. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I - II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов, у формі рішення Рахункової палати надіслати **Кабінету Міністрів України** та рекомендувати:

- вжити додаткових заходів щодо невідкладного подання Мінсоцполітики і затвердження Урядом порядку та умов надання субвенції, а також розподілу коштів субвенції на 2016 рік;

- при затвердженні порядку та умов надання субвенції на 2016 рік передбачити запровадження показника граничної вартості придбання 1 кв. м житла у відповідних регіонах та показника граничної норми загальної площі закупівлі житла для сім'ї з двох і більше осіб;

- доручити Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розглянути питання формування та відображення в Єдиному державному реєстрі громадян, які потребують поліпшення житлових умов (передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2011 № 238) даних щодо потреби та стану забезпечення житлом сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів I - II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у антитерористичній операції;

- розглянути питання доцільності внесення в установленому порядку змін до законодавства в частині:

можливості придбання житла для сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів I - II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у антитерористичній операції, за їх згодою в місцевостях поза місцем взяття їх на квартирний облік;

придбання за рахунок субвенції і передачі житла безпосередньо (минаючи комунальну власність) у власність сімей загиблих військовослужбовців та інвалідів I - II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у антитерористичній операції, і звільнення їх від податкових зобов'язань, що при цьому виникають.

3. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати **Міністерству соціальної політики України** та рекомендувати:

- вжити додаткових заходів щодо невідкладного подання Кабінету Міністрів України на затвердження порядку та умов надання субвенції, а також розподілу коштів субвенції на 2016 рік;

- при підготовці проекту порядку та умов надання субвенції на 2016 рік передбачити запровадження показника граничної вартості придбання 1 кв. м житла у відповідних регіонах та показника граничної норми загальної площі закупівлі житла для сім'ї з двох і більше осіб;

- забезпечити дотримання вимог ст. 108 Бюджетного кодексу щодо погодження розподілу коштів субвенції у 2016 році з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету;

- запровадити єдину форму інформації, яка надається Мінсоцполітики міністерствами, іншими центральними і місцевими органами влади щодо стану забезпечення житлом учасників антитерористичної операції та членів їх сімей;

- забезпечити контроль за своєчасністю виконання Хмельницькою обласною державною адміністрацією рішення щодо надання сім'ї загиблого учасника АТО в м. Деражня квартири з належними технічними і санітарними умовами.

4. Рішення Рахункової палати за результатами аудиту надіслати:

Київській обласній держадміністрації та рекомендувати забезпечити відповідно до встановленого порядку взяття на облік у комунальній власності придбаних у 2015 році за рахунок субвенції квартир для відповідних категорій осіб;

Дніпропетровській обласній держадміністрації та рекомендувати розглянути питання про відповідальність посадових осіб, які не ухвалили належних управлінських рішень при розподілі та використанні субвенції, через що не освоєно у 2015 році значні її обсяги;

Виконавчому комітету Львівської міської ради та рекомендувати забезпечити усунення недоліків за виявленими фактами надання житла неналежної якості трьом сім'ям загиблих військовослужбовців;

Житомирській обласній держадміністрації та рекомендувати забезпечити усунення наслідків порушень у веденні бухгалтерського обліку придбаного житла.

5. Про результати аудиту поінформувати Верховну Раду України та народного депутата **Рудика С.Я.** (з порушених ним питань).

6. Оприлюднити рішення Рахункової палати, Звіт про результати аудиту та результати розгляду рішення об'єктами аудиту на веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Самуся Г.Ю.

Голова Рахункової палати

Р.М. Магута